

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"י"ת, פרשת כי תצא תשע"א

כי תצא למחמה על אויבך וגו' ושבית שביו (כ"א – י')

שעה שאתה לוחם את מלחמתך התמידית נגד אויבך התמידי הוא היצר הרע, "ושבית שביו", צריך אתה ללמוד ממנו לקח, כיצד לנהל את המלחמה, ובאותו מידה של זריזות ועקשנות שהוא משתמש בה כדי לשבותך, תשתמש אתה כדי לשבות אותו ולהתגבר עליו.

(הבעש"ט הקדוש זיע"א)

כי תצא למחמה על אויבך וגו' ושבית שביו (כ"א – י')

"כי תצא למלחמה" אל תהא בוטח בכוחך או בתשועת השקר של הסוס, אלא האמן ש"ונתנו ה' אלקך בידך" שהקב"ה הוא הנותן לך כח ומכניע אויבך תחת ידך, אז תזכה "ושבית", שמה שאתה שובה, "שביו" כבר יהיה שבוי מעצמו, ואינך צריך רק לאסוף, כאסוף בצים מקן עזובה.

(בן לאשרי)

ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים (כ"א – י"ג)

כתב בזוהר חדש, דא ירחא דאלול, כלומר, היה קשה לו למה נאמר ירח "ימים", היה לו לומר חודש או ירח, ולכן פירש שהכוונה לחודש אלול שצריך להיות כולו ימים, דהיינו לשים לילות כימים, ויום ולילה לא ישבותו מלעסוק בתורה ועבודת ה', וחודש זה על כרחך ירחא דאלול, כי בכל השנה אין חודש המסוגל לתשובה והתמדה בתורה כחודש זה.

(קרוב העני)

לא תחרוש בשור ובחמור יחדו (כ"ב – י')

סיפר החתם סופר זיע"א: בעיירה אדנוולד העלילו על התושבים היהודים עלילת שווא, וגזירה נגזרה מטעם המושל לגרש את היהודים, עדת ישראל שבעיר בקשו ממורי רבי נתן אדלר זצוק"ל, לבוא ולהשתדל להעביר את רוע הגזירה, ויחד יצאנו לדרך, כשאנו נוסעים בעגלה רתומה לסוס אחד. באמצע הדרך שקעו רגלי הסוס עמוק בתוך השלג, ולא יכולנו להמשיך בנסיעה, העגלון הלך ברגל אל הכפר הסמוך להביא משם צמד סוסים להוסיפם על הסוס שלו, בעוד העגלון עומד ואוסר את הצמד החדש, קפץ מורי רבי מהעגלה והתחיל לרקוד בתוך השלג, שאלתי את רבי: "לשמחה מה זו עושה" הצביע רבי על הצמד, והנה רואה אני כי העגלון הנכרי הביא שני שוורים והצמיד אותם ליד הסוס, אמרתי לו שעל פי תורת ישראל אסור, וציותו להביא צמד סוסים. ואת מו"ר שאלתי שוב: ילמדני רבי, למה השמחה והריקוד, העוד תשאלנו? ענה לי, כל ימי הייתי מצטער אימתי תבוא לידי מצות "כלאי בהמה" ואקיימנה, עכשיו שבאה מצוה זו לידי ולא אשמח? עין בעין אני רואה כי "מצוה גוררת מצוה" ובשכר המצוה שאני נוסע להמליץ טוב על ישראל, זיכני אלקים במצוה אחרת- מצוות כלאים.

לא תתעב אדומי כי אחיך הוא (כ"ג - ח')

עוונות נקראים "אדומים" ככתוב "אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו אם יאדימו כתולע כצמר יהיו" (ישעיהו א' - ח'), ואיתא (יומא דף פ"ו) גדולה תשובה מאהבה שמהפכת זדונות לזכויות, ולכן אמר "לא תתעב אדומי" אל תשאיר את החטאים בתועבתם, אלא תעשה תשובה מאהבה כדי שיהפכו לזכויות, "כי אחיך הוא" - יכולים חטאיך להיות אחיך, כלומר, זכויות. ור"ת של "כי אחיך" הוא אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו.

(הרה"ק רבי ברוך מקאסוב זיע"א)

כי תצא מחנה על אויבך ונשמרת מכל דבר רע (כ"ג - י')

י"ל פ, דהנה היצר הרע הבוער בקרבנו מנסה ורוצה להכשיל האדם ולהכניסו לעצבות ולמרה שחורה כדי שלא יוכל להתעלות שוב, וזאת ע"י שמפתהו שימנה חטאיו ויראה חסרונותיו ואיך שהוא בשפל המדרגה ועי"ז מפילו לשאול תחתית, וזה "כי תצא מחנה על אויבך" להלחם נגד היצה"ר אזי "ונשמרת מכל דבר רע" היינו ממה שאומר לך היצר כי רע אתה ורעים מעשיך, הישמר מאוד כי רוצה בזה להכשילך.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

אבן שלימה וצדק יהיה לך (כ"ג - ט"ו)

סיפר הרה"ק רבי יצחק מווארקי זיע"א: הזדמנתי פעם אל הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א בעת עלות השחר, הצדיק היה עטוף בטלית ועטור בתפלין, וכולו מוכן לתפלת שחרית. והנה נכנס לביתו גוי ובקש לקנות חצי לוג שכר, הרבנית אשתו של רבי דוד שהיתה מוכרת מזון ושתייה לכלכלת הבית, נעדרה אותה עת מביתה, הלך איפה רבי דוד בעצמו, ומדד לאיש את כמות השכר שביקש, אך הגוי לא הסתפק בכך, אלא ביקש שיוסיפו לו עוד שיכר תמורת אותו מחיר שנתבקש לשלם. רבי דוד שלא חפץ להתווכח עם הגוי, נטל ממנו את השכר, שפכו חזרה לתוך החבית, ושב לחדרו והתחיל להתפלל. התפלאתי על כל הענין המשך וסיפר רבי יצחק מווארקי, לא הבנתי מדוע פנה בתחילה אל הגוי ומזג לו שכר, ויותר מכך, אם כבר מזג לו שכר מדוע לא הגיע עמו לעמק השוה ומכר לו את השכר. לאחר התפילה הסביר זאת רבי דוד מלעלוב: דע נא כי שיטתנו היא "בכל דרכיך דעהו", כלומר, בכל מעשה ומעשה צריך אדם לדעת, לפני שעושה הוא אותו, איזו נחת רוח תגרם לה' יתברך מן המעשה. בעת שהלכתי למדוד את השכר לגוי, המשך רבי דוד, היתה כוונתי לקיים את המצוה של "היין צדק ואיפה צדק יהיה לכם", וזוהי הסיבה שלשמה הלכתי בזריזות. אולם משנוכחתי שיש כאן סתם ענינים של מקח וממכר, משכתי ידי מכך, וכי איזה נחת רוח תהיה לך להשי"ת.

פניני השבת

ממזרח וממערב מצפון ומים

מסופר על הרה"ק רבי אהרן מקארלין זיע"א שנזדמן פעם לשוק של עיר בערב שבת בצהרי היום, השוק המה אנשים, שהיו עדיין עסוקים וטרודים ורישומה של השבת המתקרבת לא ניכר בו, נכנס רבי אהרן לבית המדרש שניצב בטבור השוק, ובקול חוצב להבות אש קודש קרא את המזמור "הודו לה' כי טוב", כשהגיע אל המילים "ממזרח וממערב מצפון ומים", הטה תוך כדי קריאה את פניו מזרחה מערבה צפונה וימה. והיה רושם דבריו הקדושים כל כך עז, עד שלפתע נאלמה המולת השוק, וקונים ומוכרים נטשו את הדוכנים ואת החנויות על סחורותיהם, ומכל העברים החלו לנהור אל בית המדרש, תוך כדי שהם נמשכים אל נעימת הקדושה של דברי הצדיק כברזל אחר האבן השואבת.

(הרה"ק רבי אשר (הראשון מסטולין זיע"א)